

Маточината - уханият лек на древногръцките лечители

Автор(и): Растителна защита
Дата: 16.06.2016 Брой: 6/2016

Маточината е една от най-масово добиваните билки в България. Тя е сред първите 20 вида лечебни растения, като годишно у нас се произвеждат и изнасят приблизително около 450 000 кг листа и стръкове от маточина. Билката е известна още от дълбока древност като ценно етеричномаслено и лечебно растение. Добрият климат и почвени условия в България улесняват отглеждането и култивирането на маточина, което е добра възможност и за начало на собствен бизнес.

Маточината е една от най-масово добиваните билки в България. По ползвани количества тя е сред първите 20 вида лечебни растения, като годишно у нас се произвеждат и изнасят 450 000 кг. листа и стръкове от маточина. Тези количества се добиват от естествените находища, но най-вече от култивирани

площи. Маточината се култивира много успешно. Така от една страна не се застрашават от намаляване и изчезване диворастящите ѝ находища, а от друга се допринася за осигуряването на голямо количество суровина и то с гарантирано качество. Култивирането е най-добрият подход за опазване на диворастящите находища, както на застрашени видове, така и на тези, които се ползват в особено големи количества, какъвто е и маточината.

Маточината е известна още от дълбока древност като ценно етеричномаслено и лечебно растение. У нас расте из цялата страна, в градини и дворове, край пътища и огради, покрайнините на гори и ливади. Маточината се култивира в много страни на Централна и Южна Европа. В България е създаден и разпространен сорта Мелиса, от който се получава висококачествена суровина.

Маточината дължи лечебните си сили изцяло на своя състав. Тя съдържа вещества, които имат спазмолитичен ефект върху хранителната и дихателната системи. Действа също така седативно и болкоуспокояващо. Оказва благоприятен ефект и върху нервната система.

Добрият климат и почвени условия в България улесняват отглеждането и култивирането на маточина, което е добра възможност и за начало на собствен бизнес. Маточината се развива много добре на плодородни почви с по-лек и среден механичен състав, с неутрална или слабо алкална реакция. Богатата гама на биологично-активни вещества позволява на маточината да се произвеждат редица продукти, а от тях - цяла палитра крайни продукти за фармацевтичната, хранително-вкусовата и парфюмерийна промишленост. Професионалистите в бранша я наричат "много тонажна билка" заради големия износ на външните пазари, където е търсена и добре приета.

Маточината е сравнително топлолюбиво растение, при условията у нас презимува успешно. Към светлината е средно взискателна и може да се отглежда като подкултура в младите овощни градини. Тогава почти не цъфти, но ако се отглежда за листа това е благоприятно, защото те не губят аромата си.

Размножаване и грижа

Маточината може да се размножава чрез семена, чрез разсад и чрез разделяне на коренища. Тъй като семената никнат бавно директната сеитба не е за предпочитане. Най-сигурният начин за успешно размножаване е чрез разсад, произведен в топли лехи в оранжерии или в студени лехи. Семената се засяват през март. Разсадът е готов за засаждане на постоянно място, когато растенията са високи 10-12 см и са образували 6-7 листа и имат добре оформена коренова система. Обикновено това става през май. Когато разсадът се отглежда в студени лехи семената сезасяват през май, а разсадът е готов и се

изнася на постоянно място презоктомври. В зависимост от условията на отглеждане маточината може да сереколтира от 3-5 години.

Грижите през първата година включват 3-4 обработки през вегетацията за разрохкване на почвата и унищожаване на плевелите. При необходимост се извършват 2-3 поливки на насаждението.

Листата се берат на 2-3 пъти преди цъфтеж. Най-подходящо време за бране е сутрин след като се вдигне росата в тихо слънчево време. Отрязаните стъбла се сушат на сянка или в сушилня. От 4 кг зелени листа се получава 1 кг сухи листа.

Възможност за собствен бизнес

Култивирането на лечебни растения е една сериозна от икономическа гледна точка алтернатива за собствениците на полупланински и планински земи. Когато видовете са многогодишни, основно се инвестира в тяхното производство само през първата година, а от втората и следващите, разходите падат с около 60-80%, за сметка на увеличаващите се добиви. Възвращаемостта на направените разходи започва още в годината на създаването на насажденията и не се чака продължително време. И след като страната ни е втори по количества износители на лечебни растения в Европа и един от първите в света е добре да знаем, че култивирането на билки не само осигурява поминък, но е и най-добрият начин за опазване на естествените им находища.